

Waarom betalen wij de adviseurs van Shell?

✍ Jutta Chorus

© 17 juni 2018

Het is een ouderwets staaltje vormingstoneel waar ik zaterdag middenin val. Twee onderzoekers van de Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) geven in Eindhoven een lesje 'Dividendbelasting voor dummies' tijdens het Groenlinks Festival. Cartoons van kapitalisten met de Amerikaanse vlag als hoed, 'Donald T' als buitenlandse aandeelhouder, gejoel uit de zaal als de belastingontwijking door Shell wordt uitgelegd.

Trouw onthulde zaterdag dat Shell sinds 2004 een afspraak heeft met de Belastingdienst waardoor de multinational geen dividendbelasting afdraagt. Niets nieuws onder de zon.

Denk aan Technolease, een hulpoperatie waarbij het kabinet-Lubbers-Kok in 1993 1,1 miljard gulden (499 miljoen euro) aan belastinginkomsten van Philips en Rabobank misliep en een jaar later nog eens 770 miljoen gulden door eenzelfde deal met Fokker. Mijn collega's Cees Banning en Tom-Jan Meeus legden die constructie bloot.

Al jaren schakelen multinationals de publieke inventiviteit van een ministerie in om privaat geld te verdienen. Oftewel: ze gebruiken belastinggeld om belastingen te ontwijken. De overheid is zo een duurbetaalde financieel adviseur. Alle politieke partijen hebben de creatieve fiscale constructies kunnen zien en bestuderen. Hebben ze er korte metten mee gemaakt? Integendeel, een meerderheid (ook de PvdA) nam in 2013 een door de PVV ingediende motie aan dat Nederland voortaan in de Tweede Kamer niet langer mocht worden genoemd.

Op internet vind ik een staaltje vormingstoneel uit 1975: het scenario van *Houdt den dief! Een fel realistisch familiedrama over crisis en werkloosheid* van toneelwerkgroep Proloog. Daarin is al sprake van een minister die slechte kwartaalcijfers met een belastingteruggaaf ombuigt tot winst. „Want u als multinationals ontsnapt aan dit systeem met al zijn kwalen. Daar gedijen Philips, Akzo, Unilever, Shell en DSM (afgekort tot PHAUDS) goed bij. Het dezelfde bedrijven die hebben meebetaald aan het onderzoek (uitgevoerd door de Rotterdam School of Management) dat ten grondslag ligt aan het kabinetsvoornemen de dividendbelasting af te schaffen.

Na afloop van het Groenlinks Festival spreek ik de vormingswerkers van nu, Vincent Kiezebrink en Jasper van Teeffelen. Zij berekenden onlangs dat de staatskas sinds 2004 7,5 miljard euro belastinggeld van Shell is misgelopen. Ik vraag ze waarom het nodig is de dividendbelasting af te schaffen als multinationals al een ruling hebben met de Belastingdienst die hetzelfde effect heeft. „Het kan zijn dat de grens van het aantal uit te keren dividenden is bereikt”, zegt Van Teeffelen. „Maar ook is de macht van het publiek toegenomen”, zegt Kiezebrink. „Er staat nu elke maand een onthulling in een krant of online.” Dan kun je de dividendbelasting maar beter helemaal afschaffen.

Jutta Chorus (j.chorus@nrc.nl) schrijft op deze plek een wisselcolumn met Tom-Jan Meeus.

Correctie: Boven een eerdere versie van dit artikel stond accountants in de kop, in plaats van adviseurs. Aanvankelijk stond er in het artikel dat multinationals belasting ontduiken waar ontwijken is bedoeld.